

Nordstrand Musikkelskaps Kor 80 år

Av Tor Guttu

Å skrive om et kor i disse kor...tider – unnskyld morsomheten! – det er både lett og vanskelig. Lett for så vidt som det ikke skjer noe for tiden, og vanskelig fordi fremtiden er uviss. Koristene har ikke sett hverandre siden senhøsten i fjor, og i månedene forut for den tid begrenset virksomheten seg til øvelser i Holtet videregående skoles aula, akkurat stor nok til å romme oss noen og trede sittende langs veggene med de påbudte to meters avstand. Vi sang – bevares – men hørte få andre stemmer enn vår egen. Dirigenten ved pianoet midt i lokalet hørte forhåpentlig mer.

Det er altså blitt halvannet år med bare øvelse, og det kan bli mer. Men rett skal være rett: Med redusert mannskap gav vi lyd fra oss så sent som ved den improviserte julegran- og adventsseremonien utenfor Nordstrandhuset 29. november. Vi ble til og med strømmet for første gang i Musikkelskapets historie. På et vis kan man si at vi følger med tiden.

Krigsårene

Men det h a r skjedd en god del, og la oss like godt begynne med begynnelsen – med de større og mindre begivenheter i lokalsamfunnet. Musikkelskapet ble stiftet nettopp med det for øye: å holde det lokale musikklivet i gang under okkupasjonen og for å fremme Nordstrand-folks interesse for god musikk. Aktiviteten var stor, som den måtte bli med både et kor som raskt vokste til 70-80 og et orkester på 40 – alle amatører – og ikke å forglemme godt og vel 500 støttemedlemmer. I styret og den kunstneriske ledelse satt flere fremstående musikere med gode forbindelser til lederskikkelser i Oslos musikkverden.

Koret og orkesteret gav en rekke konserter i hver sesong – i Bekkelaget og Nordstrand kirker, i Nordstrand Menighetshus, i Nordstrand kino (på Holtet, hvor Best Helses treningssenter nå befinner seg), på skoler og i friluft. Korets første sesong 1941/42 ble avsluttet med at Musikkelskapet samlet alle kor i sognet sankthansaften til allsang på Bankplassen (nå Agnes Thorsens plass). 2000 var til stede, og billettinntektene gikk til reising av Østmarkkapellet.

Slik var stemningen. Få nålevende kan forestille seg hva det betydde under krigen å ha regelmessige konserter å gå til, hvor eldre og nyere norsk musikk stod sentralt. Det kunstneriske nivå steg, og det hendte at verker av bl.a. Knut Nystedt, Sverre Hagerup Bull og Ludvig Irgens Jensen ble uroppført på Nordstrand av koret og orkesteret. Toppsolister var lette å engasjere – Bjarne Buntz, Arvid Fladmoe, Robert Riefling . . .

De første etterkrigsårene

Allerede i den siste krigssesongen hadde koret sin første opptreden i hovedstaden og fikk utmerket kritikk i Aftenposten. De neste årene var aktiviteten faktisk større der enn hjemme på Nordstrand. Koret opptrådte hyppig i Kringkastingen, og sporadisk i Universitetets aula, i Samfunnssalen, i Vigelandsmuseet og andre steder. At det så hurtig nådde en standard på høyde med de store i Oslo, skyldtes først og fremst dyktig og målbevisst arbeid av dirigenten Morten Vatn. Koret kunne endog ved behov hente solister fra egne rekker. Vatn dirigerte også det omtrent like store Trønderkoret og disponerte da et kor på langt over 100 når det trengtes. Musikkelskapets 10-årsjubileum ble markert med Verdis *Requiem* i Aulaen, sammen med Trønderkoret og med Filharmonisk Selskaps Orkester, med Øivin Fjeldstad som dirigent og Morten Vatn som en av solistene.

Av større oppgaver ellers i 1950-årene med Fjeldstad og Filharmonisk Selskap kan nevnes at koret fremførte Edvard Griegs operafragment *Olav Tryggvason* i Vigelandsmuseets borggård, deltok i førsteoppførelsen i Norden av Stravinskis *Salmesymfoni* og fremførte to større verker av David Monrad Johansen: universitetskantaten *Ignis ardens* og korverket *Voluspå*. Det siste skapte storm. Monrad Johansen hadde vært på gal side under krigen, og var persona non grata i mange år etter. Det var ikke fritt for at det innløp «hatmeldinger» i form av anonyme telefonoppringninger o.a. til koret v/dirigenten. – Koret var dessuten på hugget ved å være et av de første i Norge som fremførte Carl Orffs originale verk *Carmina Burana*.

— Nordstrand Musikkselskaps kor med dirigent Egil Fossum 2011

1963–1975

I 1963 takket Morten Vatn av. Den nye dirigenten, Joar Rørmark, utdannet musikkpedagog, fortsatte i samme spor, med vekslning mellom profan og kirkelig musikk og mellom mindre verker a cappella og større fra det klassiske repertoar med solister og orkester. Mens koret holdt dampen oppe og hadde kunstnerisk sett gode år under Rørmark, lyktes det ikke så godt for orkesteret; det måtte trappe ned virksomheten og innstille midt på 1960-tallet. Orkesterets tidligere dirigent, Odd Henriksen, gjorde imidlertid en fruktbar innsats for musikklivet på Nordstrand ved å stifte og i flere år lede et strykeorkester for barn. Det ble spiren til Nordstrandkolens Symfoniorkester (NOSUS).

Om korets kvalitet var god, opplevde det noe som alle langlivede kor opplever fra tid til annen: frafall, især i mannsstemmene, og det var ikke fritt for at man måtte låne ned noen dype alter nå og da. Slikt satte naturligvis begrensninger for hva man etter hvert kunne påta seg alene. Men store begivenheter var det også i 1960-årene, f.eks. Olavsfeiringen i Trøndelag med konsert i Nidarosdomen og på Stiklestad, og engasjement i Wagners *Tannhäuser* på Den Norske Opera. Innsatsen på det lokale plan fortsatte som før. Helt fra tidlig i 1950-årene hadde koret sunget ved gudstjenestene i Bekkelaget og Nordstrand kirker julaften og første juledag og ved 17. mai-feiringen på Agnes Thorsens plass, og det fortsatte.

1976–1982

I 1976 fikk koret igjen en dirigent som var utdannet sanger, Kjell Gjærevoll, men han ble alvorlig syk og måtte gi seg etter to år. Så kom Bernt Nordset i 1978, organist, sanger og dirigent. Under ham tok medlemstallet seg opp, stemmebesetningen ble jevnere, koret kunne holde frem på høyt og godt nivå, og hadde en god støtte i Terje Kvam, som da var organist i Nordstrand. Nordset innførte jazz. Det satte krav til fleksibiliteten hos de mange godt voksne koristene, men de trivdes med det og har hatt noe jazz på programmet i mange sesonger siden. Med Nordset jazzet vi flere steder på Nordstrand, i Munchmuseet, og ved jazzfestivalen på Kongsberg. Gruppene vi samarbeidet med, bestod for det meste av musikere fra Nordstrand, oftest ledet av tenoristen Harald Bergersen, sønn av Musikkelskapets formann i årene omkring 1950 og i flere år klarinettist i Musikkelskapets orkester. – 40-årsjubileet ble markert med en storslagen tur til Tyskland (Ennepetal i Sauerland), hvor vi var gjester hos bedriftskoret ved DORMA Werke. Turen var rikelig sponset av DORMAs hovedrepresentant i Norge, annenbass i koret . . .

1982–1991

I 1982 gikk koret inn i en periode som både i lengde og mht. kunstnerisk nivå og store oppgaver stod på høyde med 1950- og 60-årene. Vi fikk en 27 år ung mann, nesten ferdig utdannet i kordireksjon o.a. ved Norges musikkhøyskole: Jon Fylling. Han satte først støkk og derpå fart i alle, han kjente norsk og internasjonal korlitteratur til bunns, han komponerte litt og var en ypperlig arrangør. I hans ti første år fremførte koret eldre og nyere norsk og utenlandsk kormusikk av alle slag,

opera og operettemusikk, jazz, pop og barbershop foruten selvsagt en lang rekke større kirkemusikalske verker: messer og kantater av Bach samt Juleoratoriet, to store Händel-oratorier, Mendelssohns to oratorier, hvorav *Paulus* i Trefoldighetskirken 1991 markerte 50-årsjubileet. Njål Sparbo sang tittelpartiet fremragende – én uke før han debuterte i Aulaen. – Likesom Vatn i 1950-årene dirigerte Fylling kor av vår type og standard i Østfold, og det gav oss fine konsertopplevelser på begge sider av fjorden.

VÅRKONSERT

MED DEILIG MUSIKK

FRAMFØRT AV
NORDSTRAND MUSIKKSELSKAPS KOR

OG
UPPER TUNES

DIRIGENT: EGIL FOSSUM

VERKER AV TAUBE, GRIEG, PETERSON-BERGER
M.FL.

STED: STEINERSKOLEN PÅ NORDSTRAND

MANDAG 11. MAI 2015 KL 19.00

BILLETTER KR 100,-

1991–1995

Årene som fulgte, var gode år, takket være Tone Bianca Dahl, også hun ung og i begynnelsen av en fin karriere. Under hennes ledelse fremførte vi bl.a. Lloyd Webbers *Requiem* i Frogner kirke, og Gabriel Faurés ditto. På julekonsertene stod verker av Benjamin Britten og Ariel Ramirez på programmet, ved siden av mer tradisjonell julemusikk. Julemusikk på Folkemuseet kunne vi også bidra med et par år, og Sagene Janitsjars årlige høstkonserter var vi med på et år, med musikk fra operaens, operettens og musikalens verden.

1997-2001

I 1997 kom Jon Fylling tilbake, og det ble kjempekonserter i Trefoldighetskirken i november, da vi sammen med Hafslundsøy Sangforening fremførte Mendelssohns «symfonikantate» *Lobgesang*. 120 sangere, tre solister og et symfoniorkester, som så ofte både før og senere har vært Oslo Symfoniorkester, landets største amatørorkester som «vår egen» Jan Ola Amundsen fra 1980 av har drevet frem til et høyt nivå. – En snau måned senere var det Mozarts *Requiem* i Aulaen (NMS alene) med samme orkester.

Et morsomt oppdrag var innvielsen av SAS' hangar på Gardermoen, hvor vi fremførte et verk skrevet for anledningen av Nils Henrik Asheim. Fylling ville «avslutte årtusenet med det største av alt», og det ble med Brahms' *Ein deutsches Requiem* i Oslo Domkirke høsten 1999, med de samme medvirkende som i 1997. Året etter fulgte Händels *Messias* og John Rutters *Requiem*. I 2001 sang vi først en messe av Dvorák i Uranienborg kirke og derpå fremførte vi – med assistanse av sangere fra Fyllings tredje eller fjerde kor Norsk Vokalensemble – Robert Schumanns eneste større verk for kor og orkester, *Das Paradies und die Peri*, et verdslig oratorium med eventyrmotiv fra Orienten. Det var norsk førstegangs-fremførelse, og den fant sted i Oslo konserthus.

2001-2007

I de fleste av disse årene hadde vi en utmerket dirigent i Per Kristian Amundrød, organist i Paulus kirke og medlem av sekstetten Nordic Voices, som han kunne hente solister fra. Med ham ble det en fin 65-årsjubileumskonserter i Paulus kirke i 2006 med bl.a. Mozarts store c-mollmesse. Andre begivenheter var en konsert i Vålerengen kirke med så forskjellige verker som et anthem av Purcell og et *Requiem* m.m. av Maurice Duruflé. Flere konserter (bl.a. julekonserter) fant sted i Paulus kirke. I Noen år var Lambertseter kirke øvingslokale. Det førte til flere konserter der, og til at vi bidro med musikk og støttesang i et antall gudstjenester pr. år.

Koret har etter hvert måttet sanne den gamle sangerhøvding Johan D. Behrens' ord: «Håret gråner, sangens elv flyter mere stille.» Koret har holdt frem med julekonserter – alene eller i samarbeid med andre kor i Oslo – i kirker både i og utenfor Nordstrand bydel (Kampen, Oppsal, Manglerud og Oslo Domkirke). I Bekkelaget kirke har vi flere ganger hatt støtte av organisten Trond Dahlen. Vi har besøkt aldershjem, vi har tatt enkelte mindre oppdrag her og der i bydelen, og vi har deltatt årlig ved julegrantenningen på Sæter og ved den lokale 17. mai-feiringen; den tradisjonen har vært lang og fast.

De siste store begivenhetene har vært konserten ved 70-årsjubileet i Aulaen i 2011, hvor vi utgjorde kjernen i et prosjektkor og urfremførte Ketil Bjørnstads kantate *Soloppgang* med tekster av Edvard Munch, med Kari Bremnes og instrumentalister på norsk toppnivå og med Egil Fossun som dirigent. Likeledes har vi med glede deltatt ved konserter i den nye Nordstrand kirke.

Men så?

Selskapelighet og turer

I 1941 var Nordstrand/Bekkelaget ikke «større» enn at mange kjente eller kjente til hverandre fra skoletiden, idrettslivet eller fra annet foreningsliv. Det falt lett for folk å søke sammen, og det lå i luften at de som meldte seg inn i Nordstrand Musikkelskap, var patriotisk innstilt. Man ble sveiset sammen til en gjeng.

Musikkelskapets juletefester kom i gang tidlig på 1950-tallet, ordinær for barna, som ble ekspedert hjem i borgerlig tid hvoretter de voksne kunne fortsette.

Omkring 1950 ble det vanskeligere å trekke publikum til konserter i lokalmiljøet; folk dro helst til byen når de skulle på konsert. Da fant koret på å arrangere musikalske hyggeaftener – i byen! – med et lettere konsertprogram, selskapelighet og dans. Det ble også arrangert teater- og operaaftener for medlemmene med familie, noe som pågikk i mange år.

Sist på 1960-tallet oppfant styreformann og annenbass Finn R. Gundersen Vårtakkefesten – en ut-i-det-blå-tur med fest for medlemmer med familie. Den ble som regel innledet med en opptreden på et av aldershjemmene i strøket, og så bar det ut i det ukjente, oftest med busser fra Oslo og Follo Busselskap og derpå fest et koselig sted til langt på natt. Det ble en tradisjon som holdt seg ut århundret og ble såpass bemerket at folkevittigheten en tid omtalte koret som Nordstrand Musikk & Selskap.

Fra midt på 1970-tallet har koret arrangert en større frokost for medlemmer og venner i Nordstrandhuset på nasjonaldagen i forbindelse med høytideligheten på Agnes Thorsens plass, og Nordstrandhuset har også vært stedet for korkafeer, med lett musikk og någå attåt.

Turer – oftest med konsert(er) – hører korlivet til, og enkelte er nevnt i det foregående. De to til Tyskland og den til Olavsdagene i Trondheim rager høyest. Estland ble besøkt i 2006, og enkeltvis eller i grupper deltok kormedlemmene i mange år i det nordiske tiltaket Nordklang. I Stockholm og omegn har vi vært to ganger, og i Strømstad og på Koster. Den første turen innenlands gikk til Gjøvik i 1947, hvor koret sang ved innvielsen av Bassengparken. Stor stas og festligheter. Senere det blitt mange, bl.a. til Maihaugen, Hedmarksmuseet og domkirkeruinene, til Røros, to ganger til Hvaler og to ganger til Blaafarveværket, til Bergen med chartret tog og middag hos Holms på Geilo. De siste utferdene hittil har gått til Tromsø i 2018 med Schuberts *Deutsche Messe* i Ishavskatedralen og til Sjømannskirken i København i 2019 med et Erik Bye-program – begge steder med Tore Brox som dirigent.

Men så?